

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **O. Y.**, zastoupen Mgr. Tomášem Císařem, advokátem se sídlem Vinohradská 1233/22, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 5. 2019, č. j. OAM-301/LE-BA04-BA04-PS-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 15. 7. 2019, č. j. 17 A 120/2019 - 23,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce byl rozhodnutím Krajského ředitelství Policie hl. m. Prahy ze dne 19. 5. 2019 podle § 124 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zajištěn za účelem správního vyhoštění a umístěn do zařízení pro zajištění cizinců Balková. Dne 24. 5. 2019 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný následně v záhlaví specifikovaným rozhodnutím rozhodl o zajištění žalobce podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a v souladu s § 46a odst. 5 tohoto zákona stanovil dobu zajištění do 11. 9. 2019. Považoval totiž za prokázané, že existují oprávněné důvody se

domnívat, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, nebo jej pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany již dříve (učinil tak až po téměř 5 měsících jeho pobytu na území EU).

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu, ve které zejména namítl, že žalovaný nesprávně a nedostatečně posoudil možnost uložení zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu.

[3] Krajský soud neshledal žalobu důvodnou a zamítl ji. Vzhledem k tomu, že žalobce porušoval právní předpisy ČR (neoprávněně pobýval na území ČR bez jakéhokoliv oprávnění k pobytu a dokonce se pokusil zlegalizovat svůj pobyt za pomoci zfalšování vstupních razítek v cestovním dokladu), nebylo by uplatnění zvláštních opatření v jeho případě účinné. Žalovaný se dle soudu s touto otázkou vypořádal dostatečně.

II. Shrnutí kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce (stěžovatel) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), a navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a vrátil věc krajskému soudu k dalšímu řízení, případně aby zrušil rovněž rozhodnutí žalovaného.

[5] Stěžovatel předeslal, že žalovaný nezjistil skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti a porušil i další zásady správního řízení. Krajskému soudu vytkl, že se řádně nevypořádal se všemi žalobními námitkami (k tomu stěžovatel odkázal na rozsudek NSS ze dne 24. 1. 2007, č. j. 3 As 60/2006 – 46, a další rozhodnutí NSS a ÚS, podle nichž jsou soudy povinny rozsudky přesvědčivě odůvodňovat), což se týká zejména otázky, zda bylo v případě stěžovatele nezbytné zajištění, či by bylo dostačující uložení jiného zvláštního opatření za účelem vycestování. Podle stěžovatele nebylo užití institutu zajištění odůvodněné, neboť nebyla prokázána obava, že by stěžovatel mařil výkon správního vyhoštění. Důvodem zajištění bylo to, že je s ním vedeno řízení o správním vyhoštění a řízení o trestném činu. Správní vyhoštění mu však nikdy dříve uloženo nebylo, naopak pobýval na území zcela legálně. Stěžovatel se správnímu vyhoštění nevyhýbal, řízení se řádně účastnil. Žalovaný v podstatě možnost uložení zvláštních opatření nijak nehodnotil, stěžovateli ani neumožnil se blíže vyjádřit k jeho ochotě se případně zvláštním opatřením podrobit. Stěžovatel tedy primárně namítá, že žalovaný a posléze ani soud dostatečně neposoudili možnost uložení mírnějších omezujících opatření. Nesouhlasí s tím, že by z jeho předchozího jednání bylo zjevné, že ČR neopustí a bude mařit své vyhoštění.

[6] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se v napadeném rozhodnutí dostatečně a přezkoumatelně vypořádal s možností uplatnění zvláštních opatření dle § 47 zákona o azylu, avšak vzhledem k chování stěžovatele (vědomému porušování právního řádu ČR) neshledal, že by tato opatření byla účinná. Navrhl proto, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[7] Kasační stížnost je přípustná. Důvodnost kasační stížnosti soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[8] Kasační stížnost není důvodná.

[9] V podstatě jedinou kasační námitkou je, že se žalovaný ani krajský soud dostatečně nezabývali možností uložení zvláštních opatření dle § 47 zákona o azylu namísto rozhodnutí o zajištění stěžovatele.

[10] Nejprve Nejvyšší správní soud uvádí, že napadený rozsudek splňuje kritéria přezkoumatelnosti, jak je definuje ustálená judikatura (viz např. NSS ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, č. 689/2005 Sb. NSS). Krajský soud své rozhodnutí přesvědčivě odůvodnil a jeho závěry jsou věcně správné, jak bude rozvedeno níže.

[11] Podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu „[m]*inisterstvo může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.*“

[12] Zvláštními opatřeními dle § 47 odst. 1 zákona o azylu jsou povinnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany zdržovat se v pobytovém středisku určeném ministerstvem, nebo osobně se hlásit ministerstvu v době ministerstvem stanovené. Zvláštní opatření však je možno považovat za účinná jen tehdy, pokud jimi lze dosáhnout daného konkrétního účelu zajištění mírnějšími prostředky - bez fyzického zajištění žadatele. V této souvislosti lze přiměřeně odkázat také na závěry rozšířeného senátu, vyslovené v usnesení ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016 - 38, č. 3559/2017 Sb. NSS, podle kterého „[m]*ožnost aplikace zvláštního opatření namísto zajištění cizince a tomu korespondující úvahy správního orgánu budou nutně záviset na důvodu zajištění*“ (odst. 32 a 36). Byť se toto usnesení vztahovalo ke vztahu zvláštních opatření a zajištění podle zákona o pobytu cizinců, logická vazba mezi oběma instituty je v obou zákonech obdobná.

[13] Při zvažovaní zvláštních opatření jako alternativy k důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je proto namístě zohlednit pobytovou historii žadatele. Jakkoliv nelze paušálně říci, že by v případě existence důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu byla možnost uložení zvláštních opatření vždy vyloučena, jejich neúčinnost bude častější než v případě zvažování alternativ k jiným důvodům zajištění (srov. rozsudek ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016 - 48). Vždy však bude třeba zvážit osobní, majetkové a rodinné poměry cizince, charakter porušení povinností souvisejících s vyhošťovacím řízením, jeho dosavadní chování a respektování veřejnoprávních povinností stanovených ČR nebo jinými státy EU, včetně charakteru porušení těchto povinností ze strany cizince (srov. přiměřeně usnesení rozšířeného senátu č. j.

5 Azs 20/2016 – 38, odst. 36 a 37). Zároveň je třeba nepochybně dbát na to, že zajištění žadatelů by mělo být možné pouze v souladu se zásadou nezbytnosti a přiměřenosti.

[14] Ze správního spisu plyne, že stěžovatel přicestoval na území členských států EU dne 26. 12. 2018, a mohl zde tedy v rámci bezvízového styku pobývat nejpozději do dne 25. 3. 2019. Ode dne 26. 3. 2019 do dne 18. 5. 2019, kdy byl zajištěn hlídkou policie, se nachází na území ČR neoprávněně, bez povolení k pobytu a bez víza. Stěžovatel se policii prokázal vlastním platným cestovním dokladem, ve kterém však byly padělané dvě z celkových pěti vstupních razítek.

[15] Žalovaný i krajský soud patřičně zohlednili uvedená skutková zjištění a dostatečně se zabývali možností uplatnění zvláštních opatření dle § 47 zákona o azylu. Jejich neúčinnost spatřovali v tom, že stěžovatel porušoval právní předpisy ČR, pokud neoprávněně pobýval na území ČR a navíc se dopustil falšování razítek ve svém cestovním dokladu. O mezinárodní ochranu navíc požádal až poté, co byl zajištěn (po téměř pěti měsících svého pobytu na území členských států EU), a proto se lze důvodně domnívat, že se svým postupem primárně snažil vyhnout hrozícímu vyhoštění.

[16] Nejvyšší správní soud považuje uvedené skutečnosti za nepochybně relevantní pro úvahu, zda by byla zvláštní opatření dostatečně účinná. Žalovaný k zajištění přistoupil na základě objektivních okolností spočívajících v předchozím jednání stěžovatele, přičemž tyto individuální okolnosti v případě stěžovatele plně odpovídají judikatorním požadavkům na výjimečnost institutu zajištění, namísto uložení mírnějších opatření. V nyní projednávaném případě proto žalovaný nepochybil, pokud namísto užití zvláštních opatření přistoupil k zajištění stěžovatele. Pro skutečnost, že zvláštní opatření dle zákona o azylu by nebyla v případě stěžovatele účinná, a tedy nutnost přistoupení k zajištění, v případě stěžovatele svědčilo více na sobě nezávislých faktorů.

IV. Závěr a náklady řízení o kasační stížnosti

[17] Stěžovatel se svými námitkami neuspěl. Soud proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[18] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, soud náhradu nákladů nepřiznal, protože mu žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti v řízení o kasační stížnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. října 2019

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu